

Áldás vagy átok?

A betegjogokból fakadó gyakorlati és minőségügyi kihívások

Dr.Felszeghi Sára

Bevezető

- A nyolcvanas évek végén, a kilencvenes évek elején, olyan alapvető gazdasági és társadalmi változások
 - nem hagyták érintetlenül az egészségügy területét sem.

Betegjog

„A jog nem az, amit adnak, hanem amit nem vehetnek el.” (Ramsey Clark)

1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről

- a változásokat a jogrendnek is követnie kellett

1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről

célja:

- hogy **az egyén** egészséghez fűződő érdeke és jólléte elsőbbséget élvezzen,
- hogy az **orvostudomány fejlődésének** eredményeit a jelen és a jövő nemzedékek javára használhassák fel.

1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről

II. Fejezet

Betegjogok

"A BETEGEK JOGAI ÉS KÖTELEZETTSÉGEI"

- szellemiségében útmutatóként szolgálnak az **egészségügyi ellátónak** a beteg ellátását tekintve.

**Orvos-beteg
kapcsolat**

főleg paternális viszonyok

a betegjogok előtérbe kerülése

**döntő mértékben *nem az orvos, hanem a beteg dönt*
a saját egészségét érintő
kérdésekben!**

1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről

- a változásokat a jogrendnek is követnie kellett

1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről

célja:

- hogy **az egyén** egészséghez fűződő érdeke és jólléte elsőbbséget élvezzen,
- hogy az **orvostudomány fejlődésének** eredményeit a jelen és a jövő nemzedékek javára használhassák fel.

Eü. törvény célja

- elősegíteni az **egyén és ezáltal a lakosság egészségi állapotának javulását....**
- hozzájárulni **a társadalom tagjai esélyegyenlőségének** megteremtéséhez az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférésük során
- megteremteni annak feltételeit, hogy **minden beteg megőrizhesse emberi méltóságát és önazonosságát, önrendelkezési és minden egyéb joga csorbítatlan maradjon**
- biztosítani **az egészségügyi dolgozók és a szolgáltatást nyújtó intézmények védelmét jogaik és kötelezettségeik meghatározásával,** valamint az egészségügyi szolgáltatás sajátos jellegéből fakadó garanciális jellegű intézkedésekkel
- **lehetővé tenni az egyéni és a közösségi érdekek harmonikus érvényesülését,** a mindenkor népegészségügyi célok elérését, a szükséges erőforrások előteremtését, optimális felhasználását és az egészségtudományok fejlődését.

"A BETEGEK JÖGAI ÉS KÖTELEZETTSÉGEI"

- szellemiségében útmutatásként szolgálnak az **egészségügyi ellátónak** a beteg ellátását tekintve.

- SWOT elemzés

- A. Erősségek
B. Gyengeségek
C. Lehetőségek
D. Lehetséges veszélyek

E0. törvény célja

- elősegíteni az ügyek és érdekek lakosság részéről állapított javulását.
- hazajárók és árandókhoz nagy esztendővel ekkor valószínűleg az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférések során
- megteremtés annak feltételét, hogy minden beteg megérkezése esetén miniszterrel és orvosokkal, állandókézfű és minden
- biztosítási az egészségügyi dolgozókat és a szolgáltatást nyújtó intézmények vezetőit fogják és kötelezettségük meghatározása
- vallamuk az egészségügyi szolgáltatás sajátos jellegéből fakadó
- felhatalmazás a jogszabályok által meghatározott határidőre
- felhatalmazás az ügyek és a közösségi érdek harmonikus
- érvényesítésére, a mindenki népességügyi célok elérésére, a
- szociális erőforrások elosztását, optimális felosztást és a
- szociális igazságtételt.

Kinek jó?

- SWOT elemzés

A. Erősségek

B. Gyengeségek

C. Lehetőségek

D. Lehetséges veszélyek

A. Erősségek

- keretet biztosít egy alapvető alkotmányos joghoz:
 - egészséghez való jog
- lehetőséget biztosít a szakma szabályainak az érvényre juttatásához
- a beteg döntési szabadsága széles körű
 - a *betegek jogainak és méltóságának védelme!*
- részletesen rögzíti a betegek és az egészségügyben dolgozók jogait, kötelezettségeit
 - arány!
- a megfelelő szintű és folyamatosan hozzáférhetőség (24 órában) egészségügyi ellátáshoz
 - ügyelet

B. Gyengeségek

- jogszabály csak a betegek jogaival foglalkozik részletesen és kiemelten, az orvosok jogai háttérbe szorulnak
- az egészségügyi ellátók védelmét csak részben biztosítja
- a joghoz nem rendel eszközt
 - sok helyütt hiányoznak a jogszabályok megvalósíthatóságának feltételei
 - kapcsolattartás - intézeti munka akadályozása
 - tájékoztatás - idő?, mélység?
 - önrendelkezés
 - ellátás visszautasításának joga - valóban tudja, hogy miről?
- nem mindig biztosítottak a szabályok betartásának és kikényszeríthetőségének feltételei
- szabad orvos- és kórházválasztás joga a gyakorlatban nem biztosított
 - ellentmondás: az orvos kiszolgáltatott
 - "zsarolási" pozícióban a beteg!

- szabad orvos- és kórházválasztás joga
 - feltételek?
 - területi elosztás
 - tájékoztatáshoz való jog
 - milyen mértékben?
 - mikor?
 - hogyan?
 - a kezelés visszautasításának joga
 - a kórházak sem mindig tudják, hogy ez mit jelent, a beteg meg még annyira sem! (laikus: "ha tudtam volna..." . "nem gondoltam..." stb.

- a megfelelő szintű és folyamatosan hozzáférhetőség (24 órán) egészségügyi ellátáshoz
 - ügyelet -mindég indokolt az ügyeleti ellátás?
 - nincs fék!
 - várólisták
 - hetek, hónapok, évek!
 - forráshiány (humán, anyagi)
- a beteg döntési szabadsága széles körű
 - a betegek jogainak és méltóságának védelme!
 - "nekem csak írja meg a gyógyszert!"
 - vizsgálat?-vetkőzés kérdése
 - a gyógyintézet elhagyásának joga
 - amennyiben azzal mások testi épségét, egészségét nem veszélyezteti
 - karantén a covid járvány idején!

- a betegjogi képviselő
 - mikor indokolt?
 - oktatás
 - nyomtatvány az intézményben való érkezéskor
- A beteget csak méltányolható okból és ideig szabad várakoztatni
 - mit jelent betegnek, orvosnak?
 - hívás, rosszullét, (alapellátás)
 - ambulancia, fekvő osztály

- jogszabály csak a betegek jogaival foglalkozik részletesen és kiemelten, az orvosok jogai háttérbe szorulnak
- az egészségügyi ellátók védelmét csak részben biztosítja
- a joghoz nem rendel eszközt
 - sok helyütt hiányoznak a jogszabályok megvalósíthatóságának feltételei
 - *kapcsolattartás* - intézeti munka akadályozása
 - *tájékoztatás* - idő?, mélység?
 - *önrendelkezés*
 - *ellátás visszautasításának joga* - valóban tudja, hogy miről?
- nem mindig biztosítottak a szabályok betartásának és kikényszeríthetőségének feltételei
- *szabad orvos- és kórházválasztás joga* a gyakorlatban nem biztosított
 - **ellentmondás:** az orvos kiszolgáltatott
 - "zsarolási" pozícióban a beteg!

- a megfelelő szintű és folyamatosan hozzáférhetőség (24 órában) egészségügyi ellátáshoz
 - ügyelet -mindég indokolt az ügyeleti ellátás?
 - nincs fék!
 - várólisták
 - hetek, hónapok, évek!
 - forráshiány (humán, anyagi)
- a beteg döntési szabadsága széles körű
 - a *betegek jogainak és méltóságának védelme!*
 - "nekem csak írja meg a gyógyszert!"
 - vizsgálat?-vetkőzés kérdése
 - a gyógyintézet elhagyásának joga
 - amennyiben azzal mások testi épségét, egészségét nem veszélyezteti
 - karantén a covid járvány idején!

- szabad orvos- és kórházválasztás joga
 - feltételek?
 - területi elosztás
- tájékoztatáshoz való jog
 - milyen mértékben?
 - mikor?
 - hogyan?
- a kezelés visszautasításának joga
 - a kórházak sem mindig tudják, hogy ez mit jelent, a beteg meg még annyira sem!
(laikus: "ha tudtam volna...". "nem gondoltam..." stb.

- a betegjogi képviselő
 - mikor indokolt?
 - oktatás
 - nyomtatvány az intézményben való érkezéskor
- A beteget csak méltányolható okból és ideig szabad várakoztatni
 - mit jelent betegnek, orvosnak?
 - hívás, rosszullét, (alapellátás)
 - ambulancia, fekvő osztály

C. Lehetőségek

- *a beteg és az orvos ismerje meg alaposan az egészségügyi törvény vonatkozó előírásait, szabályait, rendelkezéseit*
 - orvosnak:
 - jogi védelem és biztonság
 - beteg:
 - jogainak érvényesítése
 - együttműködés a gyógyulási folyamatban!

Szemléletváltás!

- orvos-beteg partnerség kialakítása
Kommunikáció!

- orvos ↔ beteg
- oktatás
 - óvoda → iskola → felsőoktatás
 - média TV, újság stb.

arányosság:

- beteg = ellátó

fékek beépítésének szükségessége

- miért?
 - laikus döntése: nincs felelősség!
 - szakember döntése: vitatható (akár jogi úton is!)

arányosság:

- *beteg = ellátó*

fékek beépítésének szükségessége

- *miért?*
 - *laikus döntése: nincs felebezés!*
 - *szakember döntése: vitatható (akár jogi úton is!)*

D. Lehetséges veszélyek

- a jogok és kötelezettségek gyakorlati alkalmazásának helyessége és eredményessége csak **megfelelő eszközök mellérendelésével** képzelhető el
 - ennek hiánya:
 - orvost, beteget kiszolgáltatottá tesz!
 - *áldás helyett átok!*

Gyengeségek **Erősségek**

 ÁLDÁS

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

